

Maailmanperintö- hanke Lystra - uutiskirje 2 syyskuu 2018

Lue lisää:

Opastussuunnittelu

Kesän käyntikohdekartoitukset ja kävijätutkimus

Työpaja maailmanperinnön luonto-opastuksesta 23. ja 25. lokakuuta

Geologiset tiedot

Geologien kenttätö kesällä 2018

Geologinen ekskursion ja työpaja

Digitaalisuus

Maankohoamisen mallintaminen

Korkea Rannikko ja Meren-
kurkku Instagramissa:

@varldsarvethogakusten
@kvarkenworldheritage

Botnia-Atlantica-hanke *Lystra* - opastusta ja elämyksiä Korkea Rannikon / Merenkurkun saariston maailmanperintökohteella on jaettu kuuteen toimeen: viestintä, hankejohtaminen, opastussuunnittelu, geologiset tiedot, digitaalisuus ja tiedonvälitys. Tässä uutiskirjeessä käsitellään enimmäkseen kesällä toteutettuja toimia.

Monet Lystran hanketyöntekijät työskentelivät kesällä maastossa. GTK:n työntekijä Satu kirjoitti maastopäiväkirjaansa seuraavaa: "Kesähelteellä ja välillä ukkosen jyristessä tehtiin maastotöitä Merenkurkun maailmanperintöalueella. Tavoitteena oli saavuttaa oleelliset kohteet sekä tutkia löytyisikö samalla uusia käyntikohteita. Muutama uusi kohde löytyikin. Ne täydentävät sitä maailmanperintöalueen tarinaa, jonka jokainen voi konkreettisesti havainnoida. Jossakin kohteessa jääkauden jäljet ovat nähtävillä selkeämmin ja voit todella yhdellä silmäyksellä mennä kymmenen tuhatta vuotta taaksepäin tarkastelemalla jäätikön uurtamaa silokalliota, muinaisranta, ja jäätikön perääntymisvaiheen jälkeistä maisemankuvaa, jossa kasvillisuus on niukkaa."

Uutiskirjeestä voit lukea lisää siitä, mitä geologit tekivät kesällä. Älä myöskään jätä väliin opastussuunnittelua käsittelevää työpajaa, josta vinkkaamme jäljempänä. Toivotamme teille monia hienoja syyspäiviä yhteisessä kauniissa maailmanperintökohteessamme!

Malin, erikoissuunnittelija
Metsähallitus

Opastussuunnittelu

Västernorrlandin lääninhallitus ja Metsähallitus ovat kevään ja kesän aikana kartoittaneet käyntikohteita luonto-opastusta suunnitellessaan. Tarkastelun kohteena oli erityisesti se, mitä palveluja on saatavilla, millaisia kulku-mahdollisuuksia paikalle on, mitä toimijoita paikalla on ja mitä luonto-opasteita, kuten kylttejä ja luontopolkuja, kohteessa on jo ennestään. Myös kestävyys on tärkeää ottaa huomioon, sillä osa paikoista on paljon toisia herkempiä. Tarkastelemme siis myös mitä tällaisia rajoitteita on olemassa. Luonto-opasteiden suunnittelun avulla saamme oikeaa tietoa ja luonto-opastusta oikeaan paikkaan, jotta kaikki voivat kokea ja käsittää Korkea Rannikon / Merenkurkun saariston maailmanperintökohteen parhaalla mahdollisella tavalla.

Korkea Rannikolla on myös toteutettu kävijätutkimus. Tutkimuksen kysymykset laadittiin vastaavalla tavalla kuin Merenkurkun saariston osalta vuonna 2017 tehdyssä tutkimuksessa. Tutkimus on tärkeä osa luonto-opastuksen suunnittelua, ja ennen kaikkea sitä tarvitaan, kun arvioidaan Lystra-hankkeen tavoitteiden saavuttamista.

Tule mukaan luonto-opastusta käsittelevään työpajaamme!

Järjestämme lokakuussa työpajan luonto- ja kulttuuriopastuksesta kaikille maailmanperintökohteiden parissa työskenteleville. Työpaja järjestetään samansisältöisenä sekä Merenkurkussa (23.10.) että Korkea rannikolla (25.10.). Vuoden 2019 alussa järjestämme vielä kaksi työpajaa. Ensimmäisissä työpajoissa käsittelemme Korkea rannikon ja Merenkurkun yhteistä teemaa eli sitä, mikä tekee yhteisestä maailmanperintöstämme ainutlaatuisen maailmanlaajuisesta näkökulmasta. Miten voimme välittää tämän parhaalla mahdollisella tavalla? Voitko kehittää toimintaasi hyödyntämällä maailmanperintökohteen teemaa? Miten teemaa voitaisiin kehittää, jotta se olisi mahdollisimman hyödyllistä? Toivomme työpajaan paljon osallistujia, kuten yrityksiä, yhdistysaktiiveja ja opettajia. Lisätietoja saa erillisessä kutsussa. Ota yhteyttä Maliniin Suomessa (malin.henriksson@metsa.fi) tai Patrikiin Ruotsissa (patrik.bylund@lansstyrelsen.se), jos olet kiinnostunut työpajasta mutta et ole saanut tietoa sähköpostiisi!

Sekä opastussuunnittelussa että työpajojen järjestämiseksi meillä on apuna asiantuntijoita Ruotsin maataloustieteellisestä yliopistosta (SLU), tarkemmin Centrum för naturvägledning (CNV). Heillä on laaja-alaista kokemusta luonnon ja kulttuurin havainnollistamisesta siten, että kävijä saa parhaan mahdollisen elämyksen.

Geologinen maastotyö

Sekä SGU (Sveriges geologiska undersökning) että GTK (Geologian tutkimuskeskus) työskentelivät kesällä maailmanperintökohteen parissa.

Tarkoituksena oli muodostaa käsitys maailmanperintökohteesta geologisesti merkittäviä ilmiöitä koskevien tietojen perusteella. Kävimme geologisesti merkittävissä paikoissa, joista tiesimme jo entuudestaan tai joista saimme tietää arkistotietojen perusteella. Lisäksi kävimme paikoissa, joissa on kiinnostavaa kallioperää mutta jotka eivät kuule maailmanperintöalueen käyntikohteisiin. Selvitimme geologisia erityispiirteitä ja lisäksi keskityimme siihen, miten ne voidaan esitellä maailmanperintökohteessa. Lisäksi SGU on toteuttanut maastotarkastuksia kevättalvella laaditun Korkea rannikkoa koskevan maalajikartan parantamiseksi.

Kesäkuinen geologian teemapäivä

Lystra järjesti Korkea rannikolla geologiaa käsittelevän työpajan hankekumppaneita varten. Tavoitteena oli päättää, mitkä maankohoamisesta ja mannerjäädästä kielivät geologiset jäljet on tärkeimmät ottaa huomioon maailmanperintökohteen kannalta. Aluksi vierailimme Skuleskogenin kansallispuistossa, jossa SGU kertoi geologisista ilmiöistä, joita puistossa on nähtävissä ja jotka ovat maailmanperintöstatuksen perustana. Pääsimme keskustelemaan Korkea rannikon ja Merenkurkun saariston välisistä yhtäläisyyksistä ja eroavaisuuksista, sillä luokitus ja geologinen historia ovat vastaavat koko alueella. Lisäksi näimme muun muassa rantapenkereitä, pirunpeltoja, umpeen kasvaneita merenlahtia, korkeita rantaviivoja ja kalottivuoria ja keskustelimme niistä. Keskustelimme monista aiheista ja käsitelimme monia eri näkökohtia. Iltapäiväksi ja illaksi siirryimme Naturum Höga Kusten -vierailukeskukseen, jossa jatkoimme keskustelua geologisista jäljistä ja niiden yhteisestä luokituksesta. Laadimme ensimmäisen version luettelosta, mutta tulevaisuudessa lisätyö on tarpeen yhteisen luokittelun kehittämiseksi. Työpajaan osallistui 18 henkeä.

Kalkkirikas sedimentti vaikuttaa kasvillisuuteen

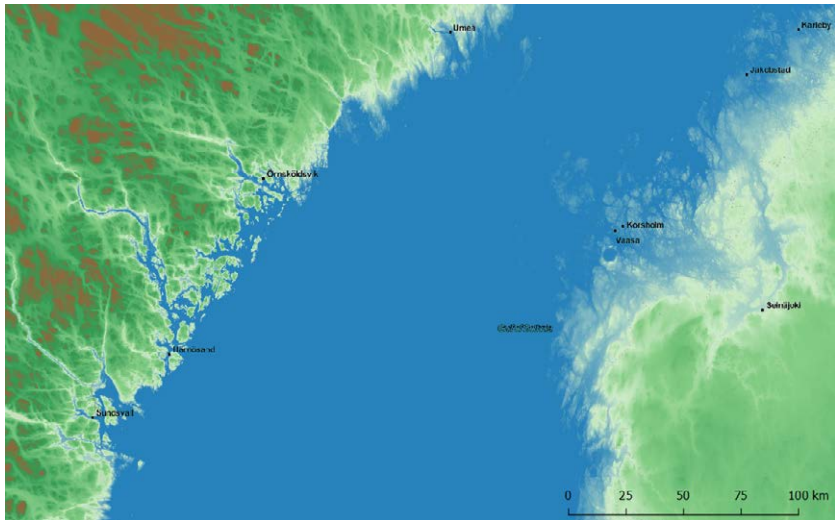
Tänä kesänä lääninhallituksessa työskenteli maastotyöntekijä Sigrid Sjösteen Korkea Rannikolla. Hän kehitti SGU:n avustuksella mallin siitä, mihin kalkkirikasta sedimenttiä on kertynyt. Sedimentissä on jäämiä simpukan- ja kotilonkuorista, joita on jäänyt ajalta, jolloin alue oli merenpinnan tasolla tai sen alapuolella. Kuorista vapautuu kalkkia, joka vaikuttaa kasvillisuuteen. Sigrid etsi soita, joihin kuorisedimentin oletetaan vaikuttavan. Hän etsi soilta kalkista pitäviä kasveja ja sammalia, mittasi pH-arvoja ja tutki vesinäytteitä. Kävi ilmi, että simpukan- ja kotilonkuorisedimentti on vaikuttanut suurimpaan osaan Mjällomshalvön soista. Jopa Ulvöllä on paljon simpukan- ja kotilonkuorisedimenttiä.

Digitaalisuus

Paikkatietokeskus on kerännyt maankohoamisen mallinnukseen ja visualisointiin tarvittavan tarkkaresoluutioisen korkeusaineiston sekä Suomen että Ruotsin puolelta. Korkeusdata on harmonisoitu yhtenevään projektioon ja resoluutioon, ja tutkimusalueesta on muodostettu yhtenäinen digitaalinen korkeusmalli.

Olemme aloittaneet maankohoamismallin luomisen hyödyntäen havaintoja Litorinameren korkeimmista rannoista Korkea rannikon alueella. Yhdistämme nämä havainnot aiemmin käytettyyn maankohoamismalliin ja kehitämme uuden mallin, jonka avulla laskemme historialliset korkeusmallit nykyisestä korkeusdatasta.

Seuraava uutiskirje ilmestyy vuoden 2018 loppussa.

METSÄHALLITUS
FORSTSTYRELSEN

Länsstyrelsen
Västernorrland

EUROOPAN UNIONI

Interreg
Botnia-Atlantica

Euroopan aluekehitysrahasto

V A A S A .
V A S A .

SGU

Sveriges geologiska undersökning

